

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCCCCXLVII. ad annum MDXXVII.

Parisiis, 1644

Concilivm Tvronense. Pro Reformandis Moribvs Ecclesiae celebratum
Andegavi in Gallia anno Domini MCCCCXLVIII. tempore Nicolai papae V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15644

ANNO
CHRISTI
1448.

CONCILIVM TVRONENSE.

PRO REFORMANDIS MORIBVS ECCLESIAE
celebratum Andegavi in Gallia anno Domini
MCCCCXLVIII. tempore Nicolai papæ V.

NOTÆ.

^a *Concilium.*] De hac Synodo Possëvinius in apparatu sacro hæc :
Turonense Concilium provinciale anno 1448. Nicolai autem quinti
anno 2. celebratum est Andegavi, Ioanne archiepiscopo Turonensi præ-
sidente. Adfuere coepiscopi seu suffraganei, Petrus Sammachouiensis, Io-
annes Cenomanensis, Guillelmus Nannetensis, Robertus Rhedonensis,
ceterique tam episcopi quam abbates per procuratores. Summam autem,
sue compendium huius Concilii misit ad me Parisiis vir doctissimus Fran-
ciscus Feuardentius theologus, ordinis Franciscani, de quo nos plura in
verbo Franciscus Feuardentius. Ea vero est sequens.

I.

Quilibet sacerdos singulis diebus non solennibus dicat officium mor-
tuorum, ad minus cum tribus lectionibus, maxime cum pro fidelibus
defunctis celebrabit: quia sancta & salubris est cogitatio pro defunctis
exorare, ut a peccatis solvantur.

II.

Distributiones quotidiana & anniuersarie in ecclesiis metropolita-
nis, cathedralibus & collegiatis, pro interessentibus personaliter horis
& anniuersariis, non dentur absentibus, ita quod qui non laborat, non
manducet.

III.

Nullus canonicus, aut alia persona ecclesiastica in diuersis ecclesiis
pro eadem hora distributiones recipiat.

IV.

Præsentes horis canonicis silentium teneant, lectionibus diligenter
intendant, orationes deuote audiant; nec bini & bini in choro horas ipsas
dicere presumant.

V.

Ludos noxios & scandalosos omnibus quidem, sed clericis præsertim
prohibemus.

VI.

Predicatores cuiuscumque gradus vel conditionis existant, non in ere-
ctis ad hanc rem theatris, sed locis Deo dicatis, cum omni reuerentia &
humilitate verbum diuinum annuntient. Nec sacerdotes nisi in locis
consecratis Missas celebrent.

CAPVT VII. decret.

VIII.

Prohibemus ne abbates, aut priores conuenticuales supra se abbates
Concil. Tom. 34.

A ij

non habentes, qui de priuilegio vel consuetudine bona prioratum vacantium ab eisdem dependentium ad se pertinere asserunt, totaliter utensilibus & bonis aliis mobilibus denudent.

IX.

Archidiaconi, archipresbyteri, decani, & alia persona ecclesiastica, de iure aut consuetudine ecclesias visitantes, si non debite visitauerint, nihil percipiant: cum ferendum minime sit, ut temporalia metat, qui spiritualia non seminat, & potius quam qua Christi sunt, sua quarat.

X.

Prohibemus ne aliquis, cuiuscumque status vel conditionis existat, teneat concubinam: contrarium facientes, sui ubi superioris auctoritate canonice moniti fuerint, excommunicentur.

XI.

Prohibemus ne quis sententiam excommunicationis latam per iudicem, occultam teneat, sed ipsam infra mensem a tempore quo lata fuit, faciat publicare.

XII.

Quia per clandestina matrimonia a sanctis patribus non sine causa & merito prohibita, multa mala eueniunt: prohibemus ne quis presbyter secularis aut regularis de cetero talia matrimonia celebrare aut solennizare praesumat sub poena excommunicationis.

XIII.

Insultationes, clamores, sonos, & alios tumultus fieri solitos in secundis vel tertiis quorundam nuptiis, quos chariuarium vulgo appellant, propter multa & graua inconuenientia qua inde sequuntur, fieri omnino prohibemus sub excommunicationis sententia, & alia poena arbitraria.

XIV.

Excommunicantur inuasores, raptores, depraedatores, occupatores suo nomine vel alieno, personarum ecclesiasticarum, rerum suarum, seu locorum religiosorum. Item qui domibus vel locis ecclesiasticis posuerint comestores. Et quia facientes & consentientes pari poena constringuntur, receptatores, defensores inuasorum, & qui ad praemissa dederint consilium vel fauorem, publice vel occulte, eisdem poenis multentur. Et post mortem, nisi ipsi vel eorum heredes satisfecerint de praemissis, ecclesiastica careant sepultura.

XV.

Comprobatur statutum reuerendissimi Simonis sanctae Romanae ecclesiae tituli sanctae Caeciliae cardinalis in Francia legati, quo sententiam excommunicationis eos incurrere decreuit, qui quomodocumque nuntios baiulosque sententiarum aut executorum ecclesiasticorum iudicum hac occasione capere, detinere, occultare, carceri mancipare, aut, quod grauius est, interficere tentauerint.

XVI.

Prohibemus ne ignota sanctorum aliquorum reliquia quaestus gratia per nostram prouinciam deferantur. Contrarium facientes per locorum ordinarios districte compefcantur.

NICOLAUS C. LVGDVNENSE. FRIDERICVS III. IMP. P. V. CAROLVS VII. R. FRANC. §

XVII.

Statuimus vt amodo indulgentia per sedem apostolicam concessa vel concedenda, per rectorem aut alium prouidum, honestum & eruditum virum, per loci diocesenum, seu eius vicarium deputandum publicentur, & populo exponantur.

ANNO
CHRISTI
1449.

CONCILIVM LVGDVNENSE
PRO SCHISMATE INTER NICOLAVM
papam & Felicem antipapam tollendo congregatum
anno Domini MCCCCXLIX. tempore Nicolai papæ V.

NOTA.

* *Concilium.*] De hac Synodo ita Genebrardus lib. 4. suæ chron. Anno 1449. Concilium Gallicanum Lugduni celebratum iussu Caroli regis ad tollendum schisma inter Nicolaum & Felicem, qui rogatus a Concilio & Friderico III. imperatore, libere cessit pontificatu. Vnde vulgo de eo ferebatur carmen:

Lux fulsit mundo, cessit Felix Nicolao.

Ioannes le Maire.

VITA

ANNO
CHRISTI
1455.

CALLISTI PAPÆ III.

CALLISTVS, Alphonfus Borgia antea vocatus, vir & Cæsarei & pontificii iuris consultissimus, Alphonfi regis consilio & secretis adhibitus. Cum de pace inter Eugenium & Alphonsum regem ageretur, se maxime id curante, purpuræ dignitatem oblatam recusauit, nec prius accepit, quam rem inchoatam ex animi sententia perfecisset. Cardinalis tituli sanctorum quatuor Coronatorum creatus est. Denique anno Domini 1455. sexto Idus Aprilis Callisti nomine pontifex renuntiatus, statim Turcis bellum indicens, quod multo antea vouerat, viros per vniuersam Europam misit, qui sacra prædicatione animos omnium ad hoc tam præclarum bellum inflammarent. Itaque sedecim triremibus fabricatis & vndique coactis auxiliis, classem duce patriarcha Aquileiensi in maritimas Asiæ oras immisit. Magna contentio Romæ exorta inter Vrsinorum factionem & comitem Anguillariæ, cui fauebant Columnenses, pontificis auctoritate sedata est.

Callistus
III. quando
pontifex
factus.

Turcos bello infestauit.

A iij